

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zapolya-utca 1-6 szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők
Telefon 21. szám

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felolvas szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónap ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadják el
Azonkívül az összes hirdetés
irodájában.

Megjelenik
szombati és vasárnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 173. szám.

Szombat, július 30.

Tallián miniszter programja.

Nagybecskerek, július 30.

A tegnapi parlamenti nap Tallián Béla földmivelési miniszter napja volt.

A földmivelési tárca költségvetésének vitája során tegnap a miniszter programbeszédet mondott, amely elé mindenki várakozással nézett a mai gazdasági válságokkal teli világban.

Eleve is konstataálni lehet, hogy a miniszter tegnapi programbeszéde általános tetszést keltett. Ez a programbeszéd felölelte a magyar földmivelésre vonatkozó összes kérdéseket s kitűnt praktikus, kivihető, a magyar népelet sajátjaival számoló voltával.

Általában Tallián Béla programja gazdag, sokoldalú s főleg gyakorlati. Figyelme a magyar gazdasági élet minden ágára kiterjed. Jelszavak és divatos áramlatok sehol sem zavarják meg józan, erős ítéletét s így természetes is az az általános tetszés, mely Tallián miniszter programját körülveszi.

Most pedig adjuk itt bő kivonatban a miniszter programját:

A miniszter, mielőtt a részletekbe bocsátkozott volna, Bedőházy János tegnapi beszédére reflektálva, kijelentette, hogy hivatali elődjének a földmivelési tárca ügyeinek végzésében szerzett érdemeit talán ő méltányolja leginkább s e tekintetben nem hiszi, hogy az ő és a Ház többségének nézete egymástól eltérne.

Attért ezek után azokra a híresztelésekre, amelyek inséggel fenyegetik az országot. Konstataálta, hogy magteremésünk elég jó, a burgonya és a tengeri talán okozhat itt-ott bajt, de inségről a szó komoly értelmében hál' Istennek nem beszélhetni.

A takarmányhiány kérdését ennél a dolognál ezidejűleg sokkal fontosabbnak tartja s e tekintetben messzemenő intézkedéseket is tett.

— A kormány erre nézve már — mondotta a miniszter beszéde során — hetekkel ezelőtt

megindította a szükséges tanulmányozási és adatgyűjtési akciót és arra a meggyőződésre jutott, hogy bármennyire és bármily formában is változzék az idő, ezzel a kérdéssel kell számolni. Hogy a t. Ház tájékozottsággal bírjon az iránt, hogy a kormány nem nézte tetlenül ezt a katasztrofális jelleggel jelentkező bajokat, tisztelettel közlöm azokat az intézkedéseket, amelyek eddig részben általam, részben a kormány által tetteitek. Azt már méltóztatik tudni, hiszen volt alkalom egy interpelláció következtében erre a kérdésre kitérni, hogy a legeltetésre nézve ugy a községi, mint az összes kincstári erdők tekintetében már intézkedtem, még pedig nemcsak a legeltetés, de a fűkaszálnak holdankénti engedélyezése iránt is. A legutóbbi időben, ezelőtt 8—10 nappal nemcsak ezt tettem, hanem egyúttal az állatállománynak lomb-takarmánnyal való ellátása tekintetében a községi, a közbirtokossági és végül a kincstári erdőkre nézve is tettem intézkedéseket abból a szempontból, hogy azzal is megkímélhessük azt a takarmányt, amelylyel a télen lehessen eltartani az állatokat.

Megkerestem és kedvező választ kaptam a kereskedelmiügyi miniszter úrtól, hogy a szükséges intézkedések megtörténtek, hogy a szalmas takarmány, széna, szalma és polyva szállítása a legmesszebbmenő kedvezményben részesíttessék. Birom a kereskedelmiügyi miniszter ur ígéretét, hogy néhány nap alatt ugyanolyan kedvezményekben részesül majd a többi takarmánymű is, mint a korpá, kukorica, szóval az összes pót-takarmányműek, a melyek az állatok ellátására szükségesek. Ezekre a takarmányműekre nézve a legmesszebbmenő szállítási kedvezmények fognak engedélyeztetni.

Azonkívül szükségét láttam annak, — mondotta továbbá — hogy a gazdaközönseget figyelmeztessem és takarékoságra intsem minden irányban. Szükségét láttam egyúttal annak, hogy a gazdaközönseget figyelmeztessem azokra a módozatokra, a melyekkel esetleg a baj enyhítésére közbevető takarmányt használhat, vagyis oly takarmányfélét, a melyek normális viszonyok közt nem használtak fel, de az idén okosan felhasználhatók lennének. Figyelmeztettem a közönseget arra is, hogy mi módon lehet ezeket konzerválni és hogyan lehet az állatállományt ezekkel is bizonyos mértékben táplálni.

Végül, és ez tegnapelőtt történt, minthogy

nemcsak takarmány, de egyúttal az alomhoz szükséges szalma is kevesebb lesz bizonyos mértékben, engedélyeztem az összes erdőben kivétel nélkül az alomszedést. Biztosíthatom a t. Házat, hogy nem fogok elmulasztani semmit, hogy ezen katasztrofálisnak jelentkező bajtól az országot és az ország állatállományát, mely anyai millióba kerül, megmenhessük.

Ternézetes, — jegyezte meg ezek után élénk helyeslés közepette — hogy ebben az akcióban a szegényebb sorsú néposztályt veszi első sorban tekintetbe, de azért a vagyonosabbak támogatásáról se feledkezhetik meg.

Attért ezek után programjának rövid körvonalazására.

Tárcaja kezelésének vezetésénél a cél nem lehet más, mint a magyar föld jövedelmezőségének tartós fokozása. És ő őszintén bevallja, hogy ezen cél is csak eszköznek tartja egy magasabb cél elérésére, még pedig az ősi tűzhely megvédésére, a közép- és kisbirtokos-osztály konzerválására. (Élénk helyeslés.) Azonkívül a közvagyonnak minden irányban leendő fejlesztését, fokozását, tőkeemelését illetőleg.

Ezen kérdések megoldásánál nézete szerint elsősorban tekintetbe veendő a szakismeret, másodsorban az értékesítés.

A közép- és felsőfoku gazdasági képzés intézményei ki vannak építve, itt csak a továbbfejlesztésre, a tudomány haladásával való lépéstartásra van szükség. A gazdasági felső és közép oktatást intenzívebbé kell tenni. Ily irányban akarja a gazdasági akadémia és tanintézetek szervezetét átdolgozni, sulyt helyezve a növénydekek szelidítésa és tanulásának szigorú ellenőrzésére, hogy már a tanintézetben komoly munkához szokjanak.

A felnőtt gazdanép oktatását is szélesebb alapokon óhajja szervezni és a tél során az összes kincstári gazdatisztekét a nép oktatására fogja felhívni.

Az értékesítést, mint az intenzív gazdálkodás főkérdését fejtegeti azután, a melynél annak a szempontnak kell minden vonalon érvényesülnie, hogy terményeink feldolgozva és hamisítatlanul, jó minőségben kerüljenek a piacra. Nagy energiával kell a külföldi piacok megszerzésére és megtartására törekednünk, s e tekintetben oda kíván hatni, hogy a kiviteli

A „TORONTÁL“ tárcaja.

Várni, hiába várni! . . .

Guy de Maupassant irodalmi hagyatékából.

A férfiak ebéd után a dohányzó-szobában beszélgettek: váratlan örökségekről, különös végrendeletekről. Le Brument, a jeles ügyvéd, akit mesternek szolgáltattak, háttal nekitámaszkodott a kandallónak és így szólott:

— Éppen azon fáradozom, hogy ráakadjak egy örököse, aki különösen borzasztó körülmények közt tűnt el. A mindennapi élet egy közönséges, de kegyetlen drámájáról van szó, amilyen naponként megeshetik s amely mégis talán a legszörnyűbb, melyet ismerek. A dolog így történt:

Vagy hat hónappal ezelőtt egy haldokló nőhöz hívtak, aki ezt mondta nekem:

— Uram, a lehető legkényesebb, legnehezebb és leghosszadalmasabb megbízással akarom megterhelni. Itt van az asztalon a végrendeletem, ha úgy tetszik, megtekintheti. Tiszteletdíj fejében százezer frankot hagyományozok önnek, ha sikerrel teljesíti a megbízást, ötezret akkor, ha nem ér el eredményt. Mihelyt meghaltam, meg kell találnia fiamat. Őn az első ember, akinek e mondom rettentő történetemet. Azt hiszem, lesz még annyi erőm, hogy végig elmondhassam.

Leánykoromban szerettem egy fiatal embert, akitől családomb megtagadta kezemet, mert nem volt elég gazdag. Kévéssel utóbb férjhez mentem egy nagyon gazdag emberhez, férjhez mentem hozzá tudatlanságból, félelemből, engedelmességből, ne bánomságból, mint ahogy a fiatal lányok férjhez szoktak menni. Gyermekeink született, egy fiu, aztán pedig, pár év multán meghalt a férjem. Akit szerettem, azóta megnősült. Amikor özvegy lettem, rettentően fájlalta, hogy többé

nem szabad. Meglátogatott és szívettem zokogott előttem. Barátom lett. Talán nem kellett volna elfogadnom, de oly elhagyatott voltam, oly szomorú, oly kétségbeesett. S még mind g szerettem. Sokszor mennyit kell az embernek szenvednie! Rajta kívül senkim se volt a világon, szülőim már meghaltak. Sűrűn eljárt hozzám s egész estéket nálam töltött. Nem kellett volna megengednem, hogy oly gyakran meglátogasson, hiszen nő ember volt. De nem volt erőm az ellentállásra. Mit mondjak még? Szeretóm lett. Hogyan történt? Tudom is én! Tudja-e az ilyen mit az ember?

Szóval, uram, a kedvese lettem és boldog voltam. Tizenkét évig voltam boldog. Közben, és ez az én legnagyobb gyöngösem és alávalóságom, közben feleségemnek barátójá lettem. Fiamat együtt neveltük föl, embert faragtunk belőle, derék, intelligens, erős akaratú, nemes gondolkodású embert. A gyermek tizenhétévéssé serdült. A fiatal ember szerette az én . . . az én szeretőmet, majdnem úgy, mint ahogy én magam. Végzetlenül tisztelte, mert csak böcs tanácsokat hallott tőle és az egyenesség, tisztesség és becsületesség követni való példáját látta benne. Édes anyja régi, igaz és hűséges barátjának tekintette, magának szinte lélekben atyjának, gyámjának, védőjének, vagy minek? Talán soha nem gondolt semmire, mert legzsenébb ifjuságától fogva hozzászokott ahhoz, hogy azt az embert nálunk lássa, mellette és mellette, szüntelenül velünk foglalkozva.

Egy este — hármunknak együtt kellett volna ebédelnünk (ez volt az én legnagyobb ünnepem) — mind a kettőjükre várakoztam, kíváncsian arra, hogy ki jön előbb. Az ajtó nyílik: barátom lépett a szobába. Tart karral feléje siettem és ő hosszú, boldogságos csókot nyomott ajkamra.

Egyszerre valami kis zörejt hallottunk, és az a titokzatos érzés, mely elárulja egy idegen személy jelenlétét, megborzongatott bennünket.

Hirtelen megrázkódva, hátrafordultunk. Ott állott az ajtóban Jean, az én fiam halványan, égő szemmel ránk meredve. Abban a pillanatban kegyetlen rémület fogott el. Meghátráltam és két kezemet, szinte imára kulcsolva, fiam felé nyújtottam. De már nem láttam. Elment. Szemtől-szembe maradtunk szeretőmmel, lesujtva, nem tudván szólni sem. Ledőltem egy karosszékre és hatalmas kedvem támadt, hogy kirohanjak az éjszakába és odaveszszek mindörökké. Majd görcsös zokogás fojtogatta torkomat és sirtam, vonagló testtel, szétmárcangolt lélekkel. Minden idegszálam elfacsarodott egy jóvátehetetlen szerencsétlenség érzésében, abban a rémitő szegényben, melyben elmerült anyai szívem.

Ő pedig . . . reszkette állott előttem. Nem mert közeledni hozzám, sem megszólítani, sem érinteni, attól tartva, hogy a fiu visszatérhet. Végül így szólott:

— Elmegyek érte, megkeresem . . . megmondom neki . . . megértetem vele . . . Végre is szükséges, hogy lássam . . . hogy tudja . . . Aztán ő is elment.

Várakoztam . . . vártam kétségbeesve, a legkisebb zajra megremegve; félelemtől; valami mondhatatlan és türethetetlen fölindulástól gyötörve, valahányszor a kandallóban égő fa pattogását hallottam. Vártam egy órahosszat, két órahosszat. Szíven ismeretlen félelem vett erőt, oly szorongás, hogy a legnagyobb gonosztevőnek sem kívánnék belőle csak tíz percet is. Hol lehetett a fiam, mit csinálhatott? Éjféljájt egy bérszolga levelet hozott kedvesemtől. Még betéve tudom:

— Visszatért-e fiam? Sehol sem találtam. Oda vagyok. Ily későn nem akarok önhöz felmenni.

Ceruzával ráírtam a levél hátára: Jean nem jön vissza. Okvetlenül meg kell találnia.

Az egész éjszakát karosszékekben virrasztottam át.

készletek a külföldi piac igényeinek megfelelően osztályoztassanak és csomagoltassanak.

A feladatok teljesítésében sokat vár a gazdák egyesüléseitől és a szövözetektől, melyek útján a gazdaosztály legszélesebb rétege is hozzáférhetővé válik a kitanításra. A gazdaosztálynak legjobb iskolája a szövözetes, a mit minden formájában elő fog mozdítani.

A mi a gazdaság állami támogatás útján való fejlesztését illeti, nyíltan kijelenti, — a mit általános helyesléssel is fogadtak — hogy ő az ingyenadományoknak egyáltalán nem barátja, mindent az államtól várni nem lehet, nem is szabad. Intenzivítás kell a mi mezői gazdálkodásunkba, ez segíthet csak a bajon.

A fölvetett részletkérdések kapcsán megjegyzi ezután többek között, hogy terjeszteni óhajtja a len-, kender-, komló-, cukorrépa-termelést és a heremaggal való visszaélésekre teljes szigorú alkalmazást.

Több oldalról említették, hogy az iparfejlesztést a mezőgazdaságra kell alapítani. Ő maga is ezt a nézetet vallja és a kincstári birtokok némelyikén már létesített mezőgazdasági ipartelepkeket.

A szeszkontingens kiosztásában azt az elvet tartja szem előtt, hogy ez az iparág első sorban a burgonyatermelésre utalt gazdaságok felsegélyezésére szolgáljon, de még ezek közül is azoknak jusson, a kiknek általános gazdasági helyzete arra az állami támogatásra leginkább rászorul.

Van még egy hathatós eszköze az intenzív gazdálkodásnak: ez a kertészet. A hol a szántóföldi művelés már-már nem elegendő a nép eltartására, ott — ha csak lehet — a kertészkedésre kell áttérni.

Ehhez azonban még nincs meg népünkben a kellő szakismeret, kézügyesség és hajlam. Erre is már a gyermekkortól kezdve kell a népet nevelni. Arra fog törekedni, hogy különösen jó fogyasztó vidékek körzetén propagálja a kertészkedést.

A gyümölcstermelés fejlesztésének főfeltétele a faállomány szaporodása lévén, azt szélesebb és helyesebb alapokra kívánja fektetni.

A szőlőujítás már annyira előrehaladt, hogy nem szorul többé oly nagy állami gyámkodásra, mint eddig.

Az elsőrendű hegyi vidékeken a szőlőfelújítás jórészt befejeződött, vagy legalább is annyira haladt, hogy kezdeményezésre, állami buzdításra már alig van szükség. Arra nem számíthatunk, hogy a hegyvidékeken elpusztult összes szőlők felújítottassanak. A sík vidék kötött talaján pedig a szőlőművelésnek nincs helye.

A szőlőművelésben fejleszteni fogja a rendszeres szakoktatást, a vicanáliskolák helyesebb szervezésével, a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamok magasabb színvonalra emelésével, továbbá a kísérleti ügy kellő gondozásával. A helyes borkezelés érdekében pedig a budafoki pincemestertanfolyamot és vándor pincészövözeteket, pincemesterek intézményét.

Majd megbolondultam. Szerettem volna üvöltöni, a földön fetregeni. És mégis meg se moccantam, folyton várakozva. Vissza fog-e jönni? Szerettem volna megüdni, töprengtem rajta. Attól tartottam, hogy találkoznak egymással. Mit fognak csinálni? Mit tesz majd a gyermek? Borzasztó kétség bántott, iszonyatos rémlátások gyötörték. Szobalányom, aki semmiről sem tudott, nem értette a dolgot. Szüntelenül be-bejött hozzám, kétségtelenül azt hívén, hogy megőrültem. Mindig kiküldtem egy szóval, vagy egy taglejtéssel. Végül orvosért ment, aki görcsökben hánykolódva talált. Ágyba fektettek: idegláza estem. Amikor hosszas betegség után lábadozni kezdtem, ágyam mellett ott találtam . . . szeretőmet . . . egyedül. Vadul kiáltottam:

— A fiam, hol a fiam? Megölte magát?

Semmit sem felelt. Dadogva szóltam:

— Meghalt, meghalt? Megölte magát?

Ezt válaszolta:

— Nem, nem, esküszöm. De nem tudtam ráakadni, bárhogy erőlködtem is.

És akkor, hirtelen haragra gerjedve — mert az ember néha megmagyarázhatatlanul és okatlanul dühös — így kiáltottam:

— Megtiltom önnek, hogy idejőjjön, hogy lasson engem, míg meg nem találja fiamat. Menjen innen, menjen!

Elment. Többé nem láttam sem a szeretőmet, sem a fiamat. Így élek husz éve. El tudja-e ezt képzelni? Felfogja-e ezt a szörnyű bünszenvedést, anyai és asszonyi szívemnek ezt a lassu és folytonos szétmarcangolását, ezt a rettentő és végnélküli való várakozást. De nem! Véget fog érni, mert meghalok. Meghalok anélkül, hogy viszont látnám őket . . . sem az egyiket . . . sem a másikat!

Ó, az én barátom, husz év óta naponként irt nekem és én sohasem akartam fogadni, még egy pillanatra sem, mert úgy rémlett előttem, hogy abban a pillanatban, amikor,

A borsövözeteket a miniszter abszolúte nem tartja agresszív jellegű intézménynek. Ő a maga részéről abban semmi offenzív eljárást a kereskedőkkel szemben nem célozott, nem szándékozott és nem szándékozik most sem.

Kifejti ezek után, hogy az állatállomány fejlesztésére, a legelőügyet rendezésére állandó gondot fordít, tervezi az állategészségügyi törvények revízióját, támogatja a tejértékesítés szempontjából a tejszövözeteket, a lótenyésztés érdekeit és a földművelési tárca körletébe tartozó összes gazdasági ágazatokat. Módosítani óhajtja az erdőtörvényt, foglalkozik a terményhamisítás törvény átdolgozásával is.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Kinevezések és előléptetések a Málnán.

A Magyar államvasutak nagybecskerekén állomásozó alkalmazottjainál a mostani kinevezések alkalmával a következő kinevezések, illetőleg előléptetések történtek: Aradszky Márk szer-tárfőnököt a V. rangfokozat 1-ső osztályából a IV. rangfokozat 3-ik osztályába ellenőrré. Réthi Lajos mérnökgyakornokot a VI. rangfokozat 1-ső osztályából a V-ik rangfokozat 3-ik osztályába segédmérnöké. Kertész Ottó hivatalnok-gyakornokot a IV. rangfokozat 3-ik osztályába hivatalnokká nevezték ki. Sárfy mozdonyfelvigyázó fűtőházvezetőt az altiszt I. rangfokozat 1-ső osztályába, Fodor Zoltán művezetőt a II. rangfokozat 1-ső osztályába művezetővé, Erling Antal távirtdafelvigyázót ugyanazon rangfokozat 2-ik osztályába távirtdafelvigyázóvá léptették elő.

Tisztviselők szabadságon. Báró Pachtenkirch Oszkár anyakönyvvezető augusztus hó 3-tól számítólag nyolc heti szabadságidőre elutazik, mely idő alatt az anyakönyvvezetői teendőket Rehák Béla városi jegyző látja el.

Stefánovics János városi adóügyi tanácsos 4 hétig tartó szabadságidőre elutazott. Stefánovicsot ezen idő alatt Binder Ferenc városi számtiszt helyettesíti.

A rudolfsnádi ármentesítő-társulat. A m. kir. földművelési miniszter 72.437. sz. a. kelt elhatározásával a rudolfsnádi ármentesítő- és belvízcsapó-társulat miniszteri biztosa mellé az 1885. évi XXIII. t. c. 124. §-a értelmében alakított véleményező bizottság tagjává Popovics György orlovái községi jegyzőt kinevezte.

Megerősített alapszabályok. A torontál-józseffelvai földművelők olvasókörenek alapszabályait a belügyminiszter lattamozta. — A m. kir.

belép hozzám, ismét megjelenne a fiam is . . . Az én fiam . . . Meghalt-e, él-e. Hova rejtőzött el? Talán túl a nagy tengereken, oly távoli országban, melynek még a nevét se tudom! Gondol-e rám? . . . Ó, ha tudná, milyen kegyetlen a gyermek! Tudta-e, hogy milyen szörnyű szenvedésre kárhoztatott engem; milyen kétségbeesésbe, milyen kínba taszított elevenen és még fiatalon, attól a pillanattól kezdve, egészen a végső óráig, engem, az ő édes anyját, aki az anyai szeretet egész hevével szerette. Ugye kegyetlen sors ez, nemde?

És ön, uram, mindezt el fogja mondani neki és elismélni neki végső szavaimat:

— Gyermekem, édes, kedves gyermekem, ne légy oly szigorú a szegény teremtésekkel. Az élet már eléggé durva és kegyetlen. Én édes gyermekem, gondold meg, hogy mi volt szegény édes anyád élete attól a naptól fogva, amelyen őt elhagyta. Édes gyermekem, bocsáss meg neki és szeressed, most, amikor halott, mert a legborzasztóbb büntetést szenvedte el életében.

Reszkette lihegett és maga elé meredt, mintha fia előtte állana. Majd így folytatta:

— Ugye uram, még azt is megmondja neki, hogy sohasem láttam többé . . . azt a . . . másikat.

Egy darabig elhallgatott, aztán megtört hangon mondta:

— Kérem, most már hagyjon magamra. Egyedül akarok meghalni, ha már ők nem lehetnek mellettem.

Le Brument mester hozzá tette:

— Én pedig eltávoztam, uraim, oktalan gyermek módjára zokogva, oly hangosan, hogy kocsisom megfordult a bakon.

A fiura nem tudtam ráakadni . . . erre a fiura . . . Gondoljanak a dolgról, amit akarnak, de én, én azt mondom, hogy ez a fiu — gonosz-tevő.

földművelési miniszter a folyó évi 77047. sz. a. kelt elhatározásával a Mokrin községbeli szarvas-marhatenyésztő-egyesület alapszabályait a bemutatói záradékkal ellátta.

— Uj apácák. Augusztus 6-án a temesvári-józsefvárosi zárda kápolnájában 40 uj apácájelölt veszi fel a fehér fátyolt a szokásos formások után. Az uj noviciusokat Németh József felsz. püspök fogja felszentelni.

— A nagybecskerekeli Good Templar rendből. A Good Templar rend nagybecskerekeli „Egyetértés” c. páholyának helyiségében (polgári iskola földszint) július 31-én, vasárnap d. u. fél 6 órakor Szalay József ev. ref. lelkész angolországi utazása alkalmával az alkoholizmus ellenes mozgalomról szerzett tapasztalatairól előadást tart, melyre a rend tagjai a közönséget ezuton is meghívják.

— Brankovics patriárka Temesvárott. Brankovics György patriárka tegnap délután a budapesti gyorsvonattal unokaöccse, Létics György dr. püspök látogatására Karlócáról Temesvárra érkezett. Az egyházfejdelmet a pályaudvaron Létics dr. püspök fogadta, mivel egyenesen a szerb püspöki rezidenciába hajtatott. A patriárka — mint hírlik — személyesen akarja a felfüggesztett Andrics Milán szentszéki jegyző ügyét tanulmányozni és látogatásának ez is egyik célja. A patriárka néhány napot fog Temesvárott tölteni, honnan a bezdini és sz.-györgyi zárdákat is meg fogja látogatni.

— Betiltott cséplés. Az utóbbi időben oly gyakran előfordult tüzesetnek legnagyobb részét a vigyázatlanság volt az okozója s ámbár a gazdák-nak elég alkalmuk lett volna a mások kárán tanulni, mégsem tették azt, vagy jobban mondva nem akarnak okulni azokból a szomorú esetek-ből, mely annyi embernek vette el a termést, a mindennapi kenyeret. Ezt a hanyag nemtörődöm-séget leginkább bizonyítja az alábbi eset: Reitter Oszkár rendőrkapitány Kupuszarovits Jenő alkapitány és Kühn János tűzoltóparancsnok társaságában ma kora reggel kiment a város határába s bejárta az összes cséplőtelepeket, hogy meggyőződést szerezzen magának arról, hogy a szeles időben is folyik-e a cséplés. Legnagyobb meglepetésére mindenütt azt látta, hogy a gazdák bizony nem igen törődnek a szeles idővel, hanem aggodalom nélkül csépléttetik gabonájukat, holott nagyon jól tudják, hogy ez tiltott dolog, mert esetleg nagy veszélyeknek lehet okozója. A rendőrkapitány persze mindenütt azonnal beszüntette a munkát s addig el nem ment a cséplőgépek mellől, míg azokban a tüzet el nem oltották, egyszersmind figyelmeztette a gazdákat, valamint a cséplőgéptulajdonosokat is, ha intézkedéseiket nem tartanák be s a szeles időben tovább is cséplétténnék, ugy a legszigorubb büntetés vár rájuk s esetleges tűz esetén az ugynevezett „ártatlansági bizonyítvány” kiadását is meg fogja tagadni s így a biztosító intézetek nem fogják megtéríteni kárukat. A munkásoknak és a cséplőgéptulajdonosoknak persze nem tetszett a rendőrkapitány eme szigorú intézkedése s zugolódni kezdtek. Váltig azt hangoztatták, hogy így elesnek a keresettől s nem dolgozhatnak annyit, mint a mennyit dolgozni képesek volnának. Arra persze nem gondoltak, ha a szeles időben valamelyik cséplőtelepen tűz találna kiütni, ugy az ott sűrűn egymás mellé rakott buzakazlak menthetetlenül odavesznek s hogy e gondatlanság folytán számos család ugyszólván a koldusbotra kerülne. De persze a cséplőgéptulajdonosok nagyon szeretnék, ha a szeles időben is dolgozhatnának, csakhgy minél többet keressenek, már azzal, hogy baj találna lenni, azzal ők édeskevesest törődnek, mert elvégre is, mit bánják ők, ha néhány kazal el is ég, a fő, hogy minél több keresetük legyen. Csakhogy itt másnak is van ám beleszólása s a rendőrkapitány nagyon helyesen cselekedett, midőn a szeles időjárás alatt nem engedte meg a cséplést. Különben is mint illetékes helyről értesülünk, a rendőrség a mulasztást terhelők ellen a kihágási eljárást már folyamatba is helyezte.

— A pékek munkaszünete. A nagybecskerekeli sütőmunkások ma délelőtt testületileg a rendőrkapitányságon jártak, ahol elpanaszolták, hogy munkaadók nem részesítik őket a törvényben előirt vasárnapi munkaszünetben s vasárnapon-kint is délután 6 óratól kezdve másnap reggel 9 óráig kénytelenek dolgozni. Kupuszarovits Jenő rendőralkapitány tudatta a panaszlók-kal, hogy a kereskedelemügyi miniszternek a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendelete akként intéz-

kedik, hogy a munkások csak a munkaszünetet követő napon reggel 6 órakor kötelesek ismét munkába állani. A rendőrkapitányság tehát közvényben értesíteni fogja erről az összes pékiparosokat s utasítani fogja őket, hogy munkásaiknak adják meg a törvényben előírt munkaszünetet, mert különben szigorúan megbüntetik őket.

Mélykut a szőnyeggyárban. A Dunygerszky-féle szőnyeggyárban a napokban készült el a nagy költséget sem kímélve egy a munkások érdekében igen kívánatos mélykut, melynek vize városunk egyik legjobb és legfrisebb vizét szolgáltatja.

Az időjárás. Könnyebbült a lélegzik fel az egész ország... mindenfelé esett az eső. Nálunk ugyan édes-kevés, de mégis csak valami. Az esővel együtt heves szélviharok járnak, megtisztítva, lehűtve a tikkasztó, fülledt levegőt.

A Meteor most nyilatkozik a várható időjárásról s a következőket jelenti: A 19-iki csomópont hozott kevés, de többnyire jéggel jött esőt és 22-iki hatása alatt szintén zivataros, de több esőt kaptunk az országban. Ezt követőleg már csak 27-28-ára van csomópontunk, amelyek kiadóbb, országos jellegű esőt és lehűlést vannak kiváltképpen hozni, annál inkább, miután az ezeket követő csomópontok is ilyen jellegűek. Augusztus hó csomópontjai 3-10-11-12-13-18-24-26-27-30-ra esnek. Erősebb hatásuk 11-24-és 27-iki csomópontok, míg a 3. esős, 24. lehült, a 30-iki szintén esős, a többi inkább meleg, száraz jellegűek. Jelenleg egy tömörült és három szétszórt feltehető van a napon.

Mérsékelt áru jegyek Szent István napjára. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magyar királyi államvasutak, valamint a kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemiükben álló helyi érdekű vasutak állomásairól — mind a három kocsiosztályra nézve Budapestre mintegy 30%-al mérsékelt áru menetértéti jegyek adtak ki. Ezen menetértéti jegyek f. évi augusztus hó 16-20. napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban — valamennyi személyszállító vonathoz (expresszvonatok kivételével) fognak kiadani. A menetértéti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, a visszatérést legkésőbb az 5. napon éjjel előtt meg kell kezdeni, megjegyezvén azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszatérés esetén a jegyek érvénytelenek. Az utazás megszokásának sem menet, sem jövedelkor nincs helye. Gyermekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

Legkitünőbb, legkellemebb, legolcsóbb pipereszappan a Kolozsvárt készülő Heinrich-féle Szent László fertőtlenítő pipereszappan. Egyedüli, tényleg desinficiált toalette-szappan. Egyedüli gyártója a szabadalmazott ásvány-, higién- és irodai szappannak, melyek a kézzel mindennemű zsírt, olajat, vagy festéket azonnal eltávolítanak hideg vízben is. Kapható: Kellner József, Basch Ernő gyógyszerárterében, Melkuhn Dezső drogueriájában, Petz Antal, Perger Rezső, Wéhner György és Weiterschan Jakab urak üzletében.

Eifogott betörő. Temesvárról írják: A nagyszentmiklósi rendőrség táviratilag értesítette a temesvári főkapitányságot, hogy ott letartóztattak egy Nagygyörgy Antal nevű 18 éves makkói illetőségű gyanús embert, kinek birtokában nagy csomó ékszereket és értékpapirokat találtak. A temesvári rendőrség részéről Rédei Gyula rendőrbiztos Nagyszentmiklóstra utazott, hol átvesztte a vallás alá vette Nagygyörgy Antalt, ki eleinte minden vallomástételt megtagadott, később azonban töredelmesen beismerte, hogy a nála talált ékszerek mind betörésből erednek. Elmondta, hogy folyó hó 26-án betört Aradon özv. Hirsch Cecília ékszerüzletébe és minden nehézség nélkül jutott Nagyszentmiklósig. További viselt dolgairól azonban nem akar tudni semmit, bár nincs kizárva, hogy ő követte el Temesvárt az utóbbi időben előfordult betöréseket. Még tegnap Temesvárra hozták, hol kihallgatása után beszállították a kir. törvényszéki fogházba. A vizsgálat még folyamatban van.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskerekeli anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Gemmel József, rk. közműves és Alt Mária rk. — Franzen Henrik, rk. közműves és özv. Fuss Mihályné, szül. Weismann Margit rk. — Sohn József, rk. kórházi ápoló és Mészáros Teréz rk. — Felsenstein Adolf izr. állatorvos és Kohn Debora izr.

Születések: Jankovics Lyubomir, gk. kereskedő, leánya. — Nagy Imre, rk. napszámos, leánya. — Fratucanov György, gk. földmives, fia. — Csobanin Milán, gk. földmives, leánya. — Kirtianszki Mladen, gk. földmives, fia. — Vig István, rk. hivataloszó, leánya. — Radu Sarolta,

gk. cigány, leánya. — Danikov Vazul, gk. napszámos, fia. — Schwarz György, rk. cipész, fia. — Sztanajloviics Szanda, gk. cseléd, fia. — Mihajlov Mihály, gk. földmives, leánya. — Kreselics László, rk. bölcsész, leánya. — Mirity Panteleimon, gk. földmives, fia. — Mihajloviics Mátyás, rk. napszámos, fia. — Tits Gyula, rk. takarékpénztári tisztviselő, fia.

Halálozások: Czvejanov Vitalyosné, szül. Gruin Zsófia, gk. 34 éves, szivhüdes. — Szubicsin Lyubomir, gk. 7 éves, görvéllykór. — Purkov István, gk. 78 éves, földmives, gutatús. — Lázity Szmilja, gk. 11 hónapos, bélhurut. — Bobojesov Lőrinc, gk. 80 éves földmives, gutatús. — Minczin János, gk. 30 éves maganzó, tüdővész. — Egerer Anna, rk. 16 éves, tüdővész. — Mility Marinkó, gk. 1 napos, életgyenge. — Szrdanov Lázárné, szül. Dimitrov Emilia, gk. 36 éves, tüdővész. — Keresztési Sándor, rk. 69 éves dijk, tüdővész. — Tits Gyula, rk. 1 napos, életgyenge.

A utipodgyász elszállítása a lakásról. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magy. kir. államvasutak központi menetjegyirodája (Budapest, V., Vigadó-tér 1. sz.) a vasuton feladandó utipodgyászt előszóval, írásban vagy telefon útján való bejelentésre a székesfőváros IV-IX. kerületeiben fekvő lakásokon átveszi és azt megállapított szállítási díjak beszedése mellett saját hivatalos helyiségében vasuti podgyászként felveszi, az illető budapesti pályaudvarra kiszállítja s a kívánt vonathoz átadja. A bejelentésnek a központi menetjegyirodában a szándékait utazást megelőző napon kell történnie. Az átadott podgyászra vonatkozó hivatalos vevényt és a szükséges vasuti menetjegyet a menetjegyiroda hivatalos helyiségében szolgáltatja ki, vagy kívánatra 40 fillér díjért a lakásra is elküldi. Az említett menetjegyirodában, melynek helyiségeiben egy idegen forgalmi iroda, olvasóterem, etnografiai és házi iparbazár, továbbá fürdők számára egy tudakozó iroda létezik, a szükséges összes különféle menetjegyek, még pedig a tervezett utazás megkezdése előtt már néhány nappal előbb is megválthatók és ugyanott bármely utazási ügyben szóval vagy írásban díjmentes felvilágosítás nyerhető.

Dr. Menczer Izidor városi orvos augusztus hó 1-én átteszi lakását a Popovits-Pecz-féle házba a Hunyady- és Szerbtemplom-utca sarkán 603. és 604. szám alatt.

Nyilttér.*

Rövid használat után nélkülözhetlen. Igen alkalmas utazásoknál. **Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.** Bizonysítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 8-án.

Kalodont

nélkülözhetlen fogtisztító-szer.

Előrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrihatók el ez által. Ennek legsikeresebbnek bizonyul a „Kalodont”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kiegészíti.

(95-21.13)

IGYUNK NAPONTA borral, tejjel, cognakkal, gyümölcsizzel **rohitschi „Tempel-forrást”,** mely üdítő italnak dietikus hatása jó étvágy, könnyű emésztés és szabályozott anyagcserében nyilvánul.

(506/a-3.3)

* Az e rovat alatt közöltékként nem vállal felelősséget a szerk.

Az egyedüli, tanárok és orvosoktól kipróbált és ajánlott sávnélküli fogtisztító-szer a Dr. J. G. Popp, orv. és kir. udvari fogorvos, Bécs, XIII/6. által készített valódi

Anatherin

Csak fenti két aranynyomással s céggel ellátott üvegekben eredeti. Üvege K. 280. 2- és 1-... Anatherin száj- és fogvizet már évek hosszú során keresztül használok s félek, ha esetleges elfogyás esetén fogtájszám kellene szenvednem, avagy fogaimat is elveszíthetném. Szájvíze fogaimat frissen és ep állapotban tartja. A Spitalok, nagybirtokos. Anatherin-fogcréme, az ártalmas szappan nélkül, nagyon kellemes, a fogakat alaposan tisztítja, vakító fehérré teszi s épségben tartja. Ára 60 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban s jobb üzletben.

Főraktár: Nagybecskerekén Melkuhn Dezső drogueriájában. 346a-12.8

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború. Kuroki és Oku egyesülése. Budapest, július 30. (A „Torontál” ered. távirata.) Londoni táviratok szerint Kuroki és Oku hadseregei egyesültek s így indultak most Európátkin ellen.

Hajcsöng bevétele. Budapest, július 30. (A „Torontál” ered. táv.) Newyorki magántávirat szerint a japánok Hajcsöngöt véres csata után bevették. Ez a hír azonban még megerősítésre szorul.

Port-Arthur ostroma. Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Reutter-ügynökség jelentése is megerősíti, hogy tegnap óta minden vonalon ismét folyik Port-Arthur ostroma. A várost a tengerről a hadihajók bombázzák, a szárazföldről pedig a japánok megerősített állásaiból lövöldöznek azokkal az ágyukkal, a melyeket legutóbb szállítottak Port-Arthur szárazföldi ostromlására.

Országgyűlés. A képviselőház ülése július 30-án. Távirati tudósítás. Budapest, július 30.

A képviselőház mai ülésén megkezdtek a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Mindjárt az ülés elején szólásra emelkedik Berzeviczy Albert miniszter és általános figyelem közben elmondja programbeszédét.

Mindenekelőtt az egyházi kérdésekről szól, amelyekben a kormány az egyházak támogatásával egy uton halad. Hangsúlyozza, hogy a papok fizetésének rendezése az állam segítségével szükséges, ennek megoldása azonban a pénzügyi helyzettől függ. Kijelenti, hogy az 1848: XX-ik törvényekre vonatkozólag a kormány beváltja ígéretét. Szól azután a jogi oktatás reformjáról, melyre nézve az igazságügyi miniszterrel együtt már megtette az intézkedéseket. A harmadik egyetem még nem állítható fel, a kormány azonban ennek tervét nem ejtette el. Részletesen szól ezután a középiskolák egységesítéséről s végül kijelenti, hogy a népoktatási ankét tárgyalásai alapján szerkesztett törvényjavaslat tervezetét az ősszel benyújtja. Kéri a költségvetés elfogadását. (Élénk helyeslés.)

A miniszter után Veress József a református lelkészek érdekében beszél, Csernoch János pedig a katolikus autonómia kérdésével foglalkozik.

A király vadászata. Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a király tegnap Ischlből Eisenerzbe rándult vadászatra s ez alkalommal több szép szarvast ejtett el. A vadászat után a király visszatért Ischlbe.

Kivándorlók vasuti kedvezménye. Budapest, július 30. (A „Torontál” ered. távirata.) Egyes lapok támadják a kormányt a miatt, hogy Amerikába vándorlóknak Fiuméig vasuti kedvezményt nyújt. Most felhivatalosan jelentik, hogy a kivándorlók semmivel sem kapnak más és több kedvezményt, mint kapnak mindazok a munkások, akik csoportosan utaz-

nak Az Amerikába hajózók is munkába utaznak és méltánytalan volna, ha a munkásoknak biztosított vasuti kedvezményből éppen csak azokat zárná ki a kormány, akik utjukra a legtöbbet kénytelenek költeni.

Az amerikai hajóraj távozása.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Fiuméből táviratozzák, az amerikai hajóraj holnap eltávozik Fiuméből.

Az orosz bombamerénylet.

Budapest, július 30. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Szentpétervárról jelentik, a rendőrség még mindig nem tudta megállapítani a merénylő kilétét. A rendőrség széleskörű nyomozást folytat, hogy nincsenek-e a merénylőnek bűntársai, a vizsgálatnak azonban eddig nincs eredménye.

A meggyilkolt minisztert az eddigi megállapodások szerint holnap fogják eltemetni.

Franciaország és a Vatikán.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a párisi „Figaro” írja, Lorenzelli nuncius igyekszik a Franciaország és a Vatikán között fölmértült összeütközést békésen kiegyenlíteni s a Figaro szerint erre kilátás is van.

Sikkasztó községi bíró.

Budapest, július 30. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Szombathelyről jelentik, a vas megyei Kajd község bíráját sikkasztás miatt le tartóztatták. A bíró a község pénzéből kezelt el nagyobb összeget.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1904. július 30.

A készárutizlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	9.80	9.95	80	10.15	10.30
Pestvidéki új	76	9.80	9.90	80	10.10	10.25
Bánsági új	76	9.70	9.85	80	10.10	10.25
Bácskai új	76	9.85	10.00	80	0.00	0.00
Rozs elsőrendű					6.95	7.05
„ másodrendű					6.85	6.95
Árpa takarmány					6.25	6.50
„ égetni való					6.10	6.25
Zab sörfőzésre való					0.00	0.00
„					6.70	6.80
Tengeri bánsági						
„ másnemű					6.35	6.45
Repce káposzta					10.25	10.85
„ bánsági						
Köles					0.00	0.00

Határidő-üzlet.

Budapest, július 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb-nagyobb mértékben emelkedtek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	9.99
Buza (áprilisra 1905.)	10.28
Tengeri (augusztusra)	6.74
Zab (októberre)	6.97

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1904. május hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
 Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 8 óra 55 p.
 Budapest—Szedről: reggel 7 óra 23 p.; délután 4 óra 35 p.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Versezről, Alibunárról és Temesvárról este:
 7 óra 15 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel
 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.;
 este 8 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versezre: délután 4 óra 15 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 8 óra 20 p.
 Szed—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 8 óra 45 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibunára:
 reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.;
 délután 5 óra 10 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt
 11 óra 38 p.

23.960/III. sz.

M. kir. államvasutak.
 Budapest-jobbparti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Aszód állomásán levő pályavendéglő bérletére 1905. évi január hó 1-től számítandó öt évi időtartamra, azaz 1909. évi december hó 31-ig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Aszód állomásán levő vendéglői üzletnek bérbevételére a 23.960/904. számhoz” felirattal ellátott borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönbön a kellő okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparendély, honossági igazolvány stb.) felszerelt ajánlatok 1904. évi augusztus hó 17-ikéig déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest, külső Kerepesi-ut 7. ház) posta útján téríti vevény mellett nyújtandók be.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest, külső Kerepesi-ut 8. ház I. em. 33. ajtó) vagy a győri és szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miéért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

Budapest, 1904. július hó 13.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

23959. sz.-hoz 1904.

Magy. kir. államvasutak.
 Bpesti jobbpárti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak L/m. Bruck állomásán levő pályavendéglő bérletére 1905. évi január hó 1-től számítandó öt évi időtartamra azaz 1909. évi december hó 31-ig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak L/m. Bruck állomásán levő vendéglői üzletnek bérbevételére a 23959/904. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönbön a kellő okmányokkal

(erkölcsi bizonyítvány, iparendély, honossági igazolvány) felszerelt ajánlatok 1904. évi augusztus hó 23-án déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak Budapest jobbpárti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest, külső Kerepesi-ut 8. ház) posta útján téríti vevény mellett nyújtandók be.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest, külső Kerepesi-ut 8. ház I. em. 33. ajtó) vagy a győri és szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miéért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

Budapest, 1904. július hó 13.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

24572. szám.

M. kir. államvasutak,
 Bpest-jobbparti üzletvezetőség.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet az ácsi állomáson létesítendő III. osztályú felvételi épület előállítására.

A tervek, az ajánlati költségvetés, az egy-ségárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak Budapest-jobbparti üzletvezetőségének építési és pályafenntartási osztályában (VIII. ker., Kölsökerepesi-ut) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1904. évi július hó 30-án déli 12 óráig nyújtandók be alírott üzletvezetőség titkárságánál (Budapesten, VIII. kerület Külsőkerepesi-ut).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlatok mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be:

„Ajánlat az ácsi állomáson létesítendő felvételi épület előállítására.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Budapest, 1904. július hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki h. é. vasut.

Érvényes: 1904. évi május hó 1-étől.

Oda		Szeged—Karlova—Nagy-Beeskerek.				Vissza			
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.		V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	8.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
4402	4404	4406	4414		4413	4405	4403	4401	
650	1010	815	280	ind. Budapest ny. p. u.	125	—	740	—	715
916	1184	985	351	„ Czegléd	1206	—	621	—	458
1014	1205	1099	426	„ Keckemet	1181	—	548	821	406
1014	1231	1085	453	„ Kis-Kun-Félegyháza	1104	—	522	717	328
1221	1120	—	407	„ Szeged-Rökus	1080	—	426	—	242
145	1201	606	ind. Szeged	834	—	357	1232		
155	1211	618	érk. Szőregh	820	—	345	1220		
156	1212	619	ind. Szőregh	819	—	344	1219		
203	1220	629	*Ó- és Uj-Szt.-Iván	810	—	335	1211		
217	1232	645	↑ Gyála	754	—	323	1157		
224	1239	700	↑ Szerb-Keresztur	745	—	315	1149		
248	105	735	↑ Törökkanizsa	720	—	257	1130		
302	119	755	↑ Szanád	649	—	235	1110		
312	128	821	↑ Csóka	635	—	224	1059		
325	141	840	↑ Tisza-Szt.-Miklós	604	—	210	1044		
339	155	904	↑ Pádé	545	—	155	1029		
353	209	920	↑ *Esztermajor	522	—	138	1013		
405	221	937	↓ Bocsár	508	—	127	1001		
415	231	948	érk. Karlova (9.)	455	—	115	949		
V.v.4412	—	—	1021	érk. Nagy-Kikinda (9.)	350	—	1158	V.v.4411	
I-III.	350	155	718	ind. Nagy-Kikinda (9.)	—	841	149	I-III.	
444	246	802	—	ind. Karlova (9.)	—	754	100	928	
459	256	812	—	Beodra	—	745	1251	918	
510	306	822	—	*Vinczeér	—	735	1241	906	
558	327	845	—	Török-Becse-Aracs	—	715	1221	843	
626	345	903	—	Kumán	—	657	1203	754	
647	404	922	—	Melenze	—	643	1149	736	
705	420	938	—	Elemér	—	622	1128	708	
722	435	953	—	érk. Nagy-Beeskerek (1. 2.)	—	607	1112	645	
1213	920	—	—	érk. Pancsova-Józsefváros (2.)	—	—	—	150	
—	620	—	—	érk. Szécsány (1.)	—	—	802	—	
Oda		Nagy-Kikinda—Karlova.				Vissza			
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.		Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	9.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	
650	1010	815	280	ind. Budapest ny. p. u.	—	1257	10	740	715
—	990	—	410	ind. Temesvár-Józsefváros	817	—	581	—	—
350	1158	155	718	ind. Nagy-Kikinda	624	—	841	149	1031
413	1220	221	738	ind. *Váalom	558	—	821	123	1008
429	1235	239	752	érk. Karlova (8.)	540	—	806	106	953
834	357	—	1222	érk. Szeged (8.)	145	—	—	—	606
722	—	485	953	„ Nagy-Beeskerek (8.)	—	—	—	—	646
1213	—	920	—	„ Pancsova-Józsefváros (8. 2.)	—	—	—	—	150

Olcóság! Leftlimeretességt!

Saját érdekében bizalmasan kizárólag

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 63.

Szakavatottságt! Pontosságt!

LEOPOLD GYULÁ

KÖSZVÉNY ÉS CSÜZ ELLEN LEGSIKERESÉBB
a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA - GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete
BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

1000 koronától kezdve	2% levetéssel
10000 koronától kezdve	3% levetéssel
50000 koronától kezdve	4% levetéssel
100000 koronától kezdve	5% levetéssel

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízn gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvizuszodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakoszobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

100,000 sorajegy, 55,000 nyér. — Nyeremények összege 14,458,000 korona.

PLATSCHEK VILMOS

FÉRFI- ÉS GYERMEK-RUHÁ ÁRPAHÁZA

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-teremt)

HÔTEL PARIS SZÁJLODA

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÛT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejlebb kizszoigálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

IRÓGÉP

ÚJ MODELLJE megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

LOGOSKI

BUDAPEST

ANDRÁSSY-ÛT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!

Fesse haját a **CZERNY-féle**

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL

Vidékiek kedvencei találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrassy-út 39.

Külön magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

Az egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltt, pattanást, mitesszert stb. és az arcznak üdöséget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K.

Postai szétküldés naponta.

gyógyszertára: Budapest — Erzsébetfalva

Balassa Kornél

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legkéresebb gyódmód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és borbaj, szélhűdés, emezavar stb. ellen.

Megalapítója és egyedül képviselője:

D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÛT 18. SZ. L. EM.

LEON és OLAI

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V. Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivórgáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.

Bécs Drossnerstrasse 70-85.

Benzin- és petrolin-lokomobilok

Kitünő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcó árak

== részletfizetésre is.

Régi zongorákat ujjakkal cserélek fel s elvállalok minden-nemű javítást, hangolást stb. stb.

Weisser Adon,

orgona-építő és zongora-hangoló.

Nagybecskerek, Gizella-part 6. szám.

(451-12.8)

== FELTÜNŐ UJDONSÁG. ==

Delice

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

E05-x.61

101.443/904 számhoz. M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1905. év első felében szükséges ön szállításiának biztosítását chajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb *folyó évi augusztus hó 11-ének déli 12 óráig* betérjesztendők, a bantpénz pedig folyó évi augusztus hó 10-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén az általános és különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz.) megtekinthetők.

Budapest, 1904. évi július hóban.

Az Igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Novák J. C., Nagybecskerek.

..... Legjobb kerékpárok. ....

..... Javitó műhely. ....

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világpiacon és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek.

„Waffenrad“, „Dürkopp“
„Noricum“
(lánc nélküli kitünő minőség.)

Mindezen gépek szabadfutóul is berendezhetők.

Motoros kerékpárok és automobilok is kaphatók.

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egyebűt) készíték a legújabb mód szerint, valamint javítok olesón és gyorsan, szint-
 ug jutányosan eserélek be öeskát
 = ujjak fejében, =

E szakmába vágó kovács, bogvár és nyerges munkát szintén elvállalok.

Versenyképesség! **AMEND FERENC** kocsigyártó
 NAGYBECSKEREN, Aradázi-ut, a régi kórházzal szemben
 (8-40.31)

Ki szeretne
 finom, tiszta, szeplőnélküli rózsás arcot, lágy, üde arcbőrt? Az mosakodjék naponta az általános ismert orvosi
Bergmann-féle Liliomtejszappannal
 (Védjegy: Két bányász.)
 Bergmann & Co gyárából Dresden és Tetschen a/E.
 Raktáron Nagybecskereken (80 fillér darabja):
 Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jacobi Hermann gyógy-
 szertáraiban. 433a-30.9

8247. sz. 1904.

553-2.1

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári szent Jakab országos vásár f. évi augusztus hó 11-től bezárólag augusztus hó 15-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása
 az országos vásárra augusztus hó 11-től oszűrtörtökön reggel 5 órától kezdve

meg van engedve.

Temesvárott, 1904. évi július hó 6 án.

A városi főkapitányságtól.

Bandl Rezső.
 főkapitány.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésvásár. Gyümölcs-, mezőgazdasági, kereskedelmi- és ipar-vásár.

Jegyzőgyakornoknak
 ajánlkozik Klug Péter, gymn. érettségizett, 19 éves róm. kath., jó írással. :- :- Beszél magyarul és németül. Más nyelvet szívesen tanulna. Ajánlatokat r. m. kath. plébánia-hivatalhoz Aga. :- :- :- :-

562-1.1

629/1904. számhoz.

563-1.1

Ajánlati hirdetés.

Szerb-Csanád község egy ártézi kutat szándékozik furatni, 3 hüvelykes csövekkel. A község adja a csöveket és napszámásokat, a vállalkozó pedig a szerzámot.

A kik a kut furására vállalkozni akarnak, eziránti zárt ajánlatukat f. évi augusztus hó 15 ig nyújtják be a községi előljárárságnál. A község fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a megajánlott munkadíjra, szabadon választhasson.

Szerb-Csanád, 1904. július 26-án.

A községi előljárárság.

(Utányomás nem lesz díjazva.)

Sok pénz!
 400 koronáig kereshetnek minden rangu egyének havonként, rizikó nélkül mellékkereset gyanánt. Bővebbet „A. B. 34.” alatt Annoncen-Bureau des „Mercur” Stuttgart, Schwabstrasse.

(388-52.36)

Dr. Menczer Izidor
 városi orvos
 augusztus hó 1-én átteszi lakását a Popovits-Péczi-féle házba
 a Hunyady- és Szerbtemplom-utca sarkán
 603. és 604. sz. alatt.

560-3.2

Hivatalnok

28 éves, keresztény, minden irodai munkában jártas, keres községi jegyzői vagy ügyvédi irodában alkalmazást. :- :- Nyelvismerete: magyar, horvát, szerb, román és tot. :- :- Szíves megkereséseket a kiadóhivatal „Patricius” jellegével továbbít.

546-2.2

HIRDETÉS.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Krassó-Szörény vármegyében fekvő és báró Mattencloit János tulajdonát képező Zsena községhez tartozó körülbelül 1200 kat. hold kiterjedésű nemesi birtok 1904. évi október hó 1-től hat évre haszonbérbe adatik. A haszonbérlet feltételei alólírott irodájában Lugoson megtudhatók.

Lugoson, 1904. évi július hó 23-án.

(564 1.1)

Dr. Fischer Benő
 ügyvéd. Lugoson.

SCHICHT-SZAPPAN

VÉDJEJYEK:

„SZARVAS” vagy „KULCS”

a legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan. Minden kártékony vegyülettől teljesen ment.

Mindenütt kapható!

A bevásárlásnál különösen ügyeljen arra, hogy minden darab szappan a „SCHICHT” névvel és a fent látható védjegyek egyikével legyen ellátva.

418-34.9

Torontál vármegye alispánjától.

2058. szám. 1904.

556-3.3

Szállítási hirdetmény.

Az alább megnevezett vármegyei közkórházak és a megyei gépház részére 1904-1905 évre szükségilendő fűtő- és tüzelő-anyagok beszerzésére ezennel zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik és pedig:

1. A nagybecskereki „József” közkórház részére: 268 m³ kemény és egészséges bükfahasáb, 700 mm. légszeszpirszén, 450 mm. aninai kocka kőszén.

2. A nagyikindai közkórház részére: 4 kocsis rakomány (waggon) egészséges bükfahasáb, 3 kocsis rakomány (waggon) kőszén.

3. A módosi közkórház részére: 120 m³ egészséges bük- vagy tölgyfahasáb, 300 mm. légszeszpirszén.

4. A törökkanizsai közkórház részére: 1/2 kocsis rakomány (waggon) egészséges bükfahasáb, 200 mm. kocka porosz szén.

5. A zombolyai közkórház részére: 5 kocsis rakomány (waggon) kemény és egészséges bükfahasáb és 3 kocsis rakomány (waggon) kőszén.

6. A vármegyei gépház részére: 4500 q. aninai vagy hason minőségű más apró szén.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi szállítások elvállalására vonatkozó (1) egy koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat és az összes szállítandó anyagok értékének 10%-át bántépénzként f. évi augusztus hó 10-ig Torontál vármegye alispánjához annyival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe veendőek nem lesznek.

A szóban forgó szállításokra vonatkozó feltételek az alispáni hivatalban a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1904. évi július hó 26-án.

Jankó,
 alispán.